

PRZEDMIOT	Geografia
KLASA/GRUPA	7 szkoły podstawowej
DATA	wrzesień
TEMAT	Położenie i granice Polski
CELE OGÓLNE	Uczeń określa położenie geograficzne Polski na tle Europy i świata
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: - określa położenie fizycznogeograficzne i polityczne Polski - wskazuje na mapie przebieg granic Polski - wymienia sąsiadów Polski - odczytuje współrzędne geograficzne skrajnych punktów Polski - wymienia konsekwencje rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Polski - omawia konsekwencje położenia Polski w Europie Środkowej - rozróżnia terminy: morska strefa ekonomiczna, morze terytorialne i morskie wody wewnętrzne
METODY PRACY	- praca z mapą, atlasem i globusem - burza mózgów - pogadanka - dyskusja
FORMY ORG. PRACY	- indywidualna - zbiorowa - w parach
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	- ścienna mapa fizyczna Europy - ścienna mapa fizyczna Polski - atlasy geograficzne - globusy - podręcznik „Planeta Nowa” - zeszyt ćwiczeń „Planeta Nowa” - tablica interaktywna (opcjonalnie)
PRZEBIEG LEKCJI/ZAJĘĆ	

Geografia – Barbara Kanoniak – Położenie i granice Polski

Nazwa działania	Opis działań
FAZA WPROWADZAJĄCA	1. Czynności organizacyjne – sprawdzenie obecności, przygotowanie pomocy dydaktycznych. 2. Wprowadzenie do tematu – nauczyciel podaje temat lekcji: „<i>Położenie i granice Polski</i>” i zapisuje na tablicy. Nauczyciel podaje cele lekcji. 3. Zaciekawienie uczniów – nauczyciel zadaje pytanie: „<i>Gdyby mieszkaniec z dalekiego kraju, np. z Nowej Zelandii, który nigdy nie słyszał o Polsce, chciał się dowiedzieć, gdzie leży nasz kraj? To jakie informacje czy wskazówki mógłby od was uzyskać?</i>”. Uczniowie zgłaszają swoje propozycje – nauczyciel kieruje dyskusję tak, by pojawiły się określenia: <i>Europa, sąsiedzi, morze, góry, położenie geograficzne, naturalne granice</i>
FAZA REALIZACYJNA	1. Położenie Polski na mapie Europy • Nauczyciel prosi wybranego ucznia o wskazanie Polski na ściennej mapie Europy. • Uczniowie, posługując się atlasami/globusami, wspólnie z nauczycielem określają: ○ półkule (północna, wschodnia), część Europy, w której leży Polska (Europa Środkowo-Wschodnia) ○ rozległą krainę geograficzną, w obrębie której znajduje się Polska (Nizina Środkowoeuropejska) ○ granice naturalne/geograficzne: Morze Bałtyckie na północy, Karpaty i Sudety na południu, Bug na wschodzie oraz Odra i Nysa Łużycka na zachodzie. • Nauczyciel podkreśla, że Polska ma kształt zbliżony do koła, a jej geometryczny środek znajduje się w miejscowości Piątek (na północ od Łodzi). Chętny uczeń wskazuje miejscowość Piątek na mapie ściennej. 2. Sąsiedzi Polski • Uczniowie wymieniają kraje sąsiadujące z Polską. Nauczyciel zapisuje je na tablicy. • Wybrany/chętny uczeń wskazuje granice Polski na mapie ściennej. • Nauczyciel zwraca uwagę na zróżnicowaną długość granic z poszczególnymi państwami i zadaje pytanie: „<i>Z którym państwem Polska ma najdłuższą granicę?</i>”. Następnie wyjaśnia, skąd bierze się szczególnie długa granica z Czechami. Lista sąsiadów Polski: Rosja (obwód kaliningradzki), Litwa, Białoruś, Ukraina, Słowacja, Czechy, Niemcy.

FAZA PODSUMOWUJĄCA	3. Skrajne punkty Polski i ich współrzędne geograficzne · Nauczyciel wyjaśnia pojęcie <i>skrajnych punktów</i> – najbardziej wysuniętych na północ, południe, wschód i zachód punktów terytorium Polski. • Uczniowie w parach odszukują w atlasach skrajne punkty Polski i zapisują ich współrzędne geograficzne. • Nauczyciel wyświetla infografikę z zaznaczonymi skrajnymi punktami, a uczniowie sprawdzają swoje zapisy. Nauczyciel informuje, że grafika „Skrajne punkty Polski” znajduje się również w podręczniku. Prosi o sprawdzenie efektów pracy i ewentualną korektę. • Nauczyciel wyjaśnia, w jaki sposób oblicza się rozciągłość południkową i równoleżnikową. Informuje, że „samouczek” znajduje się także w podręczniku. Następnie nauczyciel wskazuje na konsekwencje, jakie wynikają z rozciągłości południkowej i równoleżnikowej. Skrajne punkty Polski do zapisania w zeszycie: • Północ: brzeg morza w Jastrzębiej Górze (54°50'N) • Południe: szczyt Opołonek w Bieszczadach (49°00'N) • Zachód: zakole Odry, w pobliżu wsi Osinów Dolny, na zachód od Cedyni (14°07'E) • Wschód: zakole Bugu koło Hrubieszowa (24°09'E). 4. Konsekwencje położenia Polski · Nauczyciel prowadzi krótką dyskusję: „<i>Jakie znaczenie dla Polski ma jej położenie w Europie Środkowej?</i>” . • Uczniowie podają przykłady (np. dostęp do morza, sąsiedztwo z różnymi państwami, położenie na szlakach komunikacyjnych). • Nauczyciel podsumowuje, uzupełniając wypowiedzi uczniów. 1. Podsumowanie wiadomości – nauczyciel zadaje pytania sprawdzające: ○ <i>W jakiej części Europy leży Polska?</i> ○ <i>Z którymi państwami graniczy Polska?</i> ○ <i>Jakie są skrajne punkty naszego kraju?</i> ○ <i>Jakie zagrożenia mogą wynikać z położenia geograficznego Polski?</i> 2. Ćwiczenie utrwalające – uczniowie wykonują krótkie zadania w zeszycie ćwiczeń 3. Ocena aktywności – nauczyciel ocenia pracę uczniów
--------------------------------------	--

Geografia – Barbara Kanoniak – Położenie i granice Polski

	podczas lekcji, biorąc pod uwagę aktywność i indywidualne możliwości. Wyróżnia i nagradza szczególnie aktywne osoby. 4. Zadanie domowe dla chętnych: W oparciu o mapę „Położenie Polski w Europie” zamieszczoną w podręczniku oblicz rozciągłość południkową i równoleżnikową Europy.
Ewaluacja	Metoda „Kosz i walizka” to technika, która pozwala uczniom w prosty i angażujący sposób ocenić zajęcia. Polega na przygotowaniu dwóch plakatów– jednego z narysowanym koszem, drugiego z walizką. Uczniowie otrzymują karteczki samoprzylepne, na których zapisują swoje refleksje dotyczące lekcji: · Walizka – to, co było wartościowe, przydatne, co warto zabrać ze sobą i zapamiętać · Kosz – to, co nie było przydatne, co było nudne, sprawiło trudność lub co można by zmienić
Bibliografia	1. Malarz R., Szubert M., Rachwał T., 2026, <i>Podręcznik do geografii dla klasy siódmej szkoły podstawowej</i>, Wydawnictwo Nowa Era.

Podstawa programowa

IX. Środowisko przyrodnicze Polski na tle Europy.

Uczeń:

1. określa położenie fizycznogeograficzne i polityczne Polski, wskazuje na mapie przebieg jej granic (w tym morskich wód wewnętrznych);
2. odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy;
3. na podstawie podanych współrzędnych geograficznych wskazuje skrajne punkty Polski i Europy oraz wyjaśnia konsekwencje rozciągłości południkowej i równoleżnikowej ich obszarów;

Oprac. Barbara Kanoniak

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska
Oprac. Agnieszka Leszcz-Kruciak

